

ВИСНОВОК

Національного агентства з питань запобігання корупції до проекту Закону України «Про внесення доповнень до Закону України «Про запобігання корупції» (щодо удосконалення окремих аспектів декларування)»

(надісланого народним депутатом України Іванісовим Р.В. в межах депутатського звернення від 22.02.2021 № 354д9/7-2021/57604 для висловлення позиції)¹

Законопроект спрямований на удосконалення нормативних механізмів запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а також подання декларацій особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняними до них особами (далі – посадові особи), у зв'язку з наявністю деяких законодавчих положень, які не можуть бути практично реалізовані чи реалізація яких у відповідній частині є недоцільною для забезпечення мети запобігання конфлікту інтересів та/або фінансового контролю.

Зокрема, законопроектом пропонується:

1) встановити, що обов'язок зазначати у декларації номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі виникає лише у разі присвоєння такого номера відповідній особі;

2) виключити вимоги про зазначення в декларації номерів рахунків, на яких обліковуються некомпенсовані заощадження Ощадного банку СРСР;

3) встановити мінімальну межу номінальної вартості цінних паперів, які підлягають передачі в управління посадовими особами після їх призначення (як корпоративні права), що виключає поширення такого обов'язку на міноритарних, зокрема на так званих «ваучерних» акціонерів.

За результатами аналізу положень законопроекту зазначаємо таке.

1. Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 46 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) у декларації зазначається унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі суб'єкта декларування та членів його сім'ї.

Разом з тим унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі присвоюється лише у разі оформлення таких біометричних документів, як паспорт громадянина України у вигляді ID-картки або паспорт громадянина України для виїзду за кордон.

Таким чином, у разі якщо відповідна посадова особа – декларант не оформлювала зазначених біометричних документів і, відповідно, не має унікального номера запису в Єдиному державному демографічному реєстрі, то вона буде позбавлена можливості виконати вказані вимоги Закону.

Саме тому Національне агентство *підтримує пропонувані законопроектом зміни до п. 1 ч. 1 ст. 46 Закону, які передбачають виняток із*

¹ Висновок підготував головний спеціаліст відділу формування, координації та моніторингу

загального правила про зазначення унікального номера запису в Єдиному державному демографічному реєстрі для осіб, які його не мають.

2. Відповідно до п. 8¹ ч. 1 ст. 46 Закону у декларації зазначаються банківські та інші фінансові установи, у тому числі за кордоном, у яких у суб'єкта декларування або членів його сім'ї відкрито рахунки (незалежно від типу рахунку, а також рахунки, відкриті третіми особами на ім'я суб'єкта декларування або членів його сім'ї) або зберігаються кошти, інше майно.

Необхідно зазначити, що суб'єкти декларування зобов'язані вносити номери відповідних рахунків до декларації у міжнародному форматі IBAN.

Разом з тим відповідно до ст. 5 Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» проіндексовані суми грошових заощаджень громадян України в установах акціонерного товариства «Державний ощадний банк України», поміщених до 02.01.1992 в установи Ощадного банку СРСР, що діяли на території України, знаходяться на позабалансовому рахунку акціонерного товариства «Державний ощадний банк України», який не персоніфіковано і якому не присвоєно міжнародний формат IBAN.

Таким чином, посадова особа – декларант, яка має декларувати такі заощадження, розміщені на зазначених рахунках, *буде позбавлена можливості зазначити відповідний номер рахунка у форматі IBAN.*

Вирішення проблеми можливо шляхом запровадження винятку в декларуванні рахунків, на яких обліковуються некомпенсовані грошові заощадження громадян України в установах АТ «Державний ощадний банк України», поміщені до 2 січня 1992 року в установи Ощадного банку СРСР, що діяли на території України.

У зв'язку з цим Національне агентство цілком підтримує пропозицію щодо виключення із Закону вимог про зазначення в декларації номерів рахунків, на яких обліковуються некомпенсовані заощадження Ощадного банку СРСР.

3. Відповідно до абз. 1 ч. 1 ст. 36 Закону особи, зазначені у п. 1, п.п. «а» п. 2 ч. 1 ст. 3 цього Закону, зобов'язані протягом 30 днів після призначення (обрання) на посаду передати в управління іншій особі належні їм підприємства та корпоративні права у порядку, встановленому законом.

Разом з тим існує істотна кількість власників цінних паперів¹, номінальна і фактична (ринкова) вартість яких є незначною і не перевищує один прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб на 1 січня звітного року.

Водночас спосіб передачі в управління акцій визначений п. 2 ч. 3 ст. 36 Закону і передбачає укладення договору про управління цінними паперами з торговцем цінними паперами, який має ліцензію Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на провадження діяльності з управління цінними паперами.

¹ У тому числі тих, які стали власниками цінних паперів (акцій) внаслідок реалізації державних приватизаційних майнових сертифікатів під час загальнодержавної приватизації 1995 року.

Такий договір є платним і його сума та вартість річного управління цінними паперами, вочевидь, є суттєво більшою номінальної вартості об'єкта управління, що не перевищує один прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб на 1 січня звітного року, що свідчить про явну необґрунтованість його укладення за зазначених умов.

З іншого боку, передача посадовими особами після призначення на посаду в управління корпоративних прав, вартість яких не перевищує один прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб, безперечно, є недоцільною для забезпечення мети запобігання конфлікту інтересів.

Тому пропонується законопроектом встановлення мінімальної межі номінальної вартості цінних паперів, які підлягають передачі в управління посадовими особами після їх призначення (обрання) на посаду, видається обґрунтованим.

Узагальнюючий висновок: пропонувані законопроектом зміни спрямовані на удосконалення законодавчих механізмів запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а також реалізації заходів фінансового контролю, які в цілому Національне агентство підтримує.

Керівник Департаменту
антикорупційної політики

Дмитро КАЛМИКОВ